

مقدمه

1

نیروی متخصص و تحصیلکرده یکی از ارکان پژوهش در نظام آموزش عالی می باشد. مهمترین نیروهای متخصص دانشآموختگان دکتری تخصصی هستند که با همت دانشگاههای کشور در سالهای اخیر از نظر کمی و کیفی رو به فزونی داشته اند. یکی از مسیرهای پیش رو جهت بهره مندی از توانمندی های دانش آموختگان در فعالیتهای پژوهشی و فناوری در دانشگاهها، ادامه فعالیتهای پژوهشی و فناوری در قالب دوره تخصصی پسادکترا در دانشگاهها و مراکز پژوهش و فناوری است.

ماده 1: تعاریف

2

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
معاونت: منظور معاونت پژوهش و فناوری وزارت است.

موسسه

3

منظور دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وابسته به سایر دستگاههای اجرایی دارای مجوز از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی وزارت و شرکتهای دانش بنیان مستقر در مراکز رشد و پارکهای علم و فناوری است.

دوره پسا دکتری (POSTDOC)

4

دوره های پژوهشی رسمی با برنامه مدون است که پژوهشگران پس از اخذ درجه دکتری تخصصی، به طور تمام وقت با زمان معین حداقل یکسال و حداکثر سه سال، برای مشارکت در اجرای پروژه های مصوب و تقاضا محور موسسه و ارتقای مهارت های تخصصی پژوهشگر پسادکتری تحت نظر استاد میزبان در موسسه پذیرنده برگزار می شود. به رغم رسمیت، دوره پسادکترا از مقاطع رسمی تحصیلی محسوب نمی شود.

پژوهشگر پسادکتری

5

فردی است با مدرک دکتری تخصصی که براساس طرح پژوهش و فناوری در اختیار استاد میزبان، اقدام به ارائه پروپزال می نماید و در صورت تأیید استاد میزبان و موسسه براساس مفاد این آیین نامه دوره پسادکتری را در موسسه می گذراند.

استاد میزبان

6

منظور عضو هیئت علمی شاغل در موسسه در مرتبه علمی استادی یا دانشیاری است که با رعایت ضوابط مقرر در آیین نامه نسبت به پذیرش "پژوهشگر پسادکتری" اقدام می کند و مسئولیت هدایت و نظارت بر فعالیتهای پژوهشی و تأیید عملکرد وی را برعهده دارد. با تشخیص موسسه، اعضاء هیئت علمی با مرتبه استادیاری که دستاوردهای پژوهشی و فناوری برجسته و یا قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت گستردهای دارند نیز می توانند اقدام به جذب پژوهشگر پسادکتری نمایند.

طرح های پژوهش و فناوری کارفرمائی

7

منظور طرح های پژوهش و فناوری است که استاد میزبان از طریق آن اقدام به جذب منابع مالی و گزینش های پژوهش و فناوری از مجموعه های خارج از موسسه می نماید. این طرحها شامل قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت، گزینش های تخصیصی صندوق های حمایتی پژوهش و فناوری همچون صندوق حمایت از پژوهشگران یا فناوران، طرح های حمایتی وزارت و سایر دستگاهها، طرح های پژوهش و فناوری بین المللی یا سایر طرح های حمایتی بیرون از دانشگاه همچون وقف و کمک های مالی پژوهش و فناوری می باشد.

ماده 2: اهداف

1-2 تأمین منابع انسانی پژوهشگر مورد نیاز موسسه و بهره‌گیری از توانمندی‌های دانش‌آموختگان مقطع تحصیلی دکترا تخصصی با هدف ارتقای کیفیت فعالیت پژوهش و فناوری موسسه!

2-2 ارتقای توانمندی و مهارت‌های تخصصی پژوهشگران و دانش‌آموختگان مقطع تحصیلی برای اجرای تحقیقات مستقل و موثر در حوزه تخصصی!

2-3 ایجاد انگیزه و کمک به توان اجرایی اعضای هیأت علمی موسسه در ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهش و فناوری!

2-4 استفاده حداکثری از امکانات موسسه برای انجام تحقیقات کاربردی و اجرای طرح‌های تقاضا محور.

ماده 3:

1-3 شرایط و ضوابط برای پذیرش پژوهشگر پسادکتری

شرایط موسسه

1-1-3 دارای دوره تحصیلات تکمیلی فعال دایر در رشته تخصصی پژوهشگر پسادکتری در دانشگاه‌ها باشد و در موسسات پژوهش و فناوری دارای گروه‌های پژوهشی مرتبط باشد!

طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمایی

2-1-3 دارای امکانات لازم برای پذیرش پژوهشگر پسادکتری باشد!

3-1-3 ضوابط و مقررات عملکردی و الزامات حقوقی و ضوابط قانونی برای انتخاب و حضور پژوهشگر پسادکتری در موسسه رعایت شود!

تبصره

1 در موارد بین رشته‌ای، موسسه در زمینه انطباق علمی پژوهشگر پسادکتری و استاد میزبان تصمیم‌گیری می‌کند!

تبصره

2 استفاده از "پژوهشگر پسادکتری" برای تدریس در موسسه اعم از نظری و عملی و ... ممنوع می‌باشد.

تبصره

3 هرگونه تعهد استخدامی در قبال پژوهشگر پسادکتری ممنوع می‌باشد.

تبصره

4 استفاده از "پژوهشگر پسادکتری" در پیشبرد امور اجرایی اداری موسسه ممنوع می‌باشد.

تبصره

5

مؤسسات می‌توانند در موارد خاص و با اولویت رشته‌های علوم پایه و علوم انسانی و علوم اسلامی از حقالزحمه "پژوهشگر پسادکتری" را از محل اعتبارات پژوهش و فناوری موسسه پرداخت نمایند.

شرایط استاد میزبان

2-3

در سه سال پیش از زمان تقاضای پژوهشگر پسادکتری پایه استحقاقی سالیانه را دریافت کرده باشد.

1-2-3

دارای حداقل یک طرح پژوهش و فناوری کارفرمایی فعال همراه با اعتبارات کافی برای پرداخت حقالزحمه "پژوهشگر پسادکتری" باشد!

2-2-3

دارای شرایط ممتاز علمی پژوهشی همچون دارای شاخص هersh مشخص، پروژه‌های ارتباط با جامعه و صنعت، انتشار مقالات در نشریات معتبر علمی بین‌المللی، برنده جوایز معتبر علمی، ثبت اختراع با توجه به ضوابط تعیین شده توسط موسسه استاد میزبان باشد.

3-2-3

انتخاب پژوهشگر پسادکتری توسط استاد میزبان و تأیید نهایی وی با موسسه است!

4-2-3

تبصره

6

استاد میزبان مسئولیت هدایت و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشی و تأیید عملکرد پژوهشگر پسادکتری را برعهده دارد و تأیید عملکرد باید به همراه تضمین کیفیت آن باشد!

7

تعداد پژوهشگران پسادکتری هر استاد میزبان، متناسب با تعداد و منابع اعتباری پیش‌بینی شده در طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمایی استاد میزبان، با تأیید و تشخیص موسسه تعیین می‌شود.

تبصره

3-3

موضوع پیشنهاد

موضوع پیشنهاد باید تقاضا محور، کاربردی و در راستای توسعه مرزهای دانش و موضوعات اولویت‌دار جامعه باشد!

1-3-3

پیشنهاد پسادکتری در چارچوب طرح پژوهشی تقاضا محور باشد!

3-3-3

پیشنهاد پسادکتری در زمینه‌های نو پدید و چشم اندازهای علم و فناوری در پیوند با مأموریت موسسه باشد.

4-3-3

تبصره

ماده 4

شرایط و وظایف پژوهشگر پسادکتری

5

شرایط پژوهشگر پسادکتری

1-4

مدرک دکتری تخصصی مورد تأیید وزارت عتف و حسب مورد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه تخصصی مورد تقاضا داشته باشد؛

1-1-4

با درجه خیلی خوب و بالاتر از رساله دکتری تخصصی دفاع کرده باشد؛

2-1-4

در طول دوره پسادکتری اشتغال به کار دیگری نداشته باشد و به صورت تمام وقت در موسسه مشغول به فعالیت باشد؛

3-1-4

دارای تجربه تخصصی و پژوهشی و فناوری مرتبط با حیطه‌های مورد نیاز در انتخاب پژوهشگر پسادکتری باشد؛

4-1-4

پذیرش از یکی از اعضای هیأت علمی واجد شرایط موسسه به عنوان استاد میزبان داشته باشد؛

5-1-4

پذیرش از یکی از اعضای هیأت علمی واجد شرایط موسسه به عنوان استاد میزبان داشته باشد؛

5-1-4

از تاریخ دانش‌آموختگی دکتری پژوهشگر متقاضی نباید بیش از 5 سال گذشته باشد و سن متقاضی نباید بیش از 40 سال باشد.

6-1-4

تبصره

از صلاحیت‌های عمومی و عدم ممانعت قانونی برای حضور در موسسه برخوردار باشد؛

7-1-4

نداشتن مشکل نظام وظیفه برای داوطلبین ذکور الزامی است؛

8-1-4

کلیه قوانین و مقررات موسسه در طول مدت حضور در موسسه را رعایت نماید.

9-1-4

تبصره

تبصره

8

دانش‌آموختگان ممتاز مقطع تحصیلی دکتری تخصصی و دارای تجربه قبلی از جمله دوره‌های پسادکتری و همچنین اعضای بنیاد ملی نخبگان، برندگان جوایز خوارزمی، فارابی و رازی در اولویت قرار دارند.

پذیرش پژوهشگر پسادکتری از میان دانش‌آموختگان مقطع تحصیلی دکتری تخصصی ایرانی و غیرایرانی مقیم خارج از کشور با رعایت ضوابط و مقررات کشور و تصویب هیأت رئیسه موسسه بلامانع است در این صورت تمامی امور مربوط به هماهنگی‌های لازم با مراجع ذیصلاح، توسط حوزه همکاری‌های علمی و بین‌المللی موسسه انجام خواهد پذیرفت.

تبصره

9

وظایف پژوهشگر پسادکتری

2-4

انجام هرگونه فعالیت تعیین شده در پروپزال مصوب با هماهنگی و تأیید استاد میزبان در راستای پیشبرد پروپزال!

1-2-4

ارایه پیشنهادهای نوآورانه در جهت پیشبرد پروپزال مصوب!

2-2-4

آماده سازی و انتشار گزارش‌های پیشرفت طرح پژوهش و فناوری کارفرمایی برای منابع تأمین کننده اعتبار پروپزال!

3-2-4

مشارکت در پیگیری امور مالی و اعتبارات پروپزال در دست اجرا، امور تجاری سازی و ثبت اختراعات و دریافت پروانه اختراع!

4-2-4

مشارکت در تدوین مقالات، کتب و دستاوردهای پژوهشی و فناوری با همکاری استاد میزبان!

5-2-4

مراقبت از اموال و دارایی موسسه که برای انجام تحقیقات در اختیار وی قرار گرفته است.

6-2-4

فرایند پذیرش پژوهشگر پسادکتری**ماده 5**

درخواست و اعلام نیاز استاد میزبان واجد شرایط پس از هماهنگی با موسسه!

1-5

اعلام ظرفیت توسط موسسه!

2-5

فراخوان توسط موسسه؛

3-5

دریافت پروپزال‌های متقاضیان؛

4-5

بررسی پروپزال‌ها و تأیید توسط استاد میزبان؛

5-5

بررسی و تأیید تنظیم قرارداد توسط موسسه.

6-5

تأمین منابع مالی و مسائل اداری

ماده 6

میزان حق الزحمه «پژوهشگر پسادکتری» توسط هیأت امنای موسسه تعیین می‌شود.

1-6

مدت دوره پسادکترا بنا به نیاز موسسه و تأمین اعتبار مالی حداقل یک سال و قابل تمدید تا سه سال می‌باشد.

2-6

استفاده از امکانات و اموال موسسه براساس ضوابط موسسه می‌باشد؛

4-6

ارائه هرگونه تعهد در قبال ادامه قرارداد و یا استخدام پژوهشگر پسادکتری توسط موسسه ممنوع می‌باشد؛

5-6

موسسه بایستی امکان فسخ قرارداد در هر زمانی را در صورت عدم رعایت مفاد این آیین‌نامه و عدم رضایت استاد میزبان از عملکرد پژوهشگر پسادکتری پیش‌بینی نماید.

6-6

مالکیت فکری اعم از حقوق مادی و معنوی ناشی از کلیه فعالیت‌های انجام شده توسط پژوهشگر پسادکتری مانند ثبت اختراع و توسعه دانش فنی متعلق به موسسه بوده و تابع قوانین حاکم و ضوابط مقررات موسسه است و پژوهشگر پسادکتری حق استفاده، واگذاری و استفاده بدون اجازه کتبی موسسه را ندارد. در مورد مستندات علمی، ترتیب درج نام نویسندگان و نقش آنها توسط استاد میزبان تعیین خواهد شد.

7-6

پژوهشگر پسادکتری با شرکت در فراخوان، گواهی می‌کند که از حقوق، وظایف و مسئولیت‌های خود در چارچوب این آیین‌نامه آگاهی دارد و همه آن‌ها را پذیرفته است؛

8-6

گواهی پایان دوره (فارسی و انگلیسی)
توسط موسسه صادر می‌شود!

9-6

دوره پسادکتری، تمام وقت می‌باشد و ضوابط تفصیلی نحوه حضور، مرخصی و سایر موارد بکارگیری در قالب ضوابط موسسه تعیین می‌گردد.

10-6

تمدید قرارداد پژوهشگر پسادکتری صرفاً منوط به یافته‌های علمی و فناورانه مناسب و با کیفیت با تأیید معاونت پژوهش و فناوری موسسه می‌باشد.

10

تبصره

نظارت بر حسن اجرا در سطح
موسسه، بر عهده رئیس
موسسه است.

ماده 7

نظارت بر حسن اجرا این آئین‌نامه در سطح ملی، براساس گزارش سالانه ارائه شده توسط دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی، برعهده معاونت پژوهش و فناوری وزارت است.

ماده 8

دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی بایستی شیوه‌نامه اجرایی پذیرش پژوهشگر پسادکتری را با رعایت شرایط مندرج در این آئین‌نامه تهیه و به تأیید و تصویب هیأت امناء خود برسانند. همچنین آئین‌نامه مذکور عطف به گذشته نمی‌شود و پژوهشگران پسادکتری که پیش از ابلاغ این آئین نامه مشغول به فعالیت شده‌اند مشمول ضوابط موجود در موسسه می‌باشند.

ماده 9

این آئین‌نامه در 9 ماده و 10 تبصره به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم اجرا است. هرگونه تفسیر و رفع ابهام توسط معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف مجاز است.